

הכל שוחטין פרק ראשון חולין

כו.

עין משפט
נר מצוה

קצו א מ"י פ"ז מהל'
מערש שני ושטע
רעבי הל"י:
קצו ב ג מ"י פ"ז מהל'
מקולות הל"י
הול"א סמך עשין רמח
טו"ע י"ד כ"י ר"ל סע"ק
ג:
קצו ד מ"י פ"ז מהל'
טומאת אולתין
הלכה כד:

שיטה מקובצת

אן עד שלא החמין פוסל
את המקור ואינו נקח. ג"כ
ג"א בקצת פירושים פוסל
את המקור ולגבי מעשר
נמי הואיל וחזותא וטעמא
מ"א אינו נקח בכסף וכו':
ס משום דיש להם מראה
מיס והבא נמי: א הו"ל
דאיכא שלשה לוגים מראה
מיס פסלי: ז' זה וזה
משום דלמא זה סופר
להחמין: ט' שאפי' רבנן
יאמרו זה הלשון:

רבינו גרשום

רבא אמר הא מני ר'
יוחנן היא. כלומר הא מני
דחנן עד שלא החמין
אינו נקח בכסף מעשר ר'
יוחנן בן גוריון הולך אחר
המראה דחנן שלשה לוגין
מיס וכו': קורטוב מדיה
קטנה ומראיהן כמראה יין
ונפלו למקור לא פסלוהו
כלומר משום דמראיהן
כמראה יין ויין אינו
פוסל את המקור. שלשה
לוגין מיס חסר קורטוב
שנפל לתוכן קורטוב חלב
ומראיהן כמראה מיס
ונפלו למקור לא פסלוהו
כלומר כיון דלא הוו מן
המים ג' לוגין שלימים
אצ"פ שמראה כמראה מיס
לא פסלוהו: ר' יוחנן אומר
הכל הולך אחר המראה
כיון שמראיהן כמראה
מיס פסלוהו דהולך אחר
המראה: לאו אמר ר'
יוחנן בן גוריון בחר חזותא
אזלינן. הכא נמי בתמך
אזיל בחר חזותא וכיון
דלא החמין טעם וחזותא
מיס נינהו: ומה דאמר רב
בחמין ור' יוסי ב"י חנינא
כשהחמין מחלוקת (וה)
פליגי דר' אלעזר: שאין
מפרישין עליו. כלומר מן
מעשר של יין על התמך
שעדיין לא החמין אלא
אם כן החמין והכל
מודים מטעם זה אפי' ר'
יהודה דמחייב אפי' שלא
החמין. קסבר בלא החמין
מחלוקת דר' יהודה ורבנן
ומה דמחייב ר' יהודה
לא מחייב אלא מיניה
וביה כלומר להפריש
עליו מעשר מתמך עצמו
שעדיין לא החמין אבל
מתמך אחר אין מפרישין
עליו שמא אתי לאפדושי
מן הפטור על

בשהחמין מחלוקת. לאו דוקא בשהחמין אלא כיון שסופו
להחמין אע"פ דלא החמין כדאמר בסמוך וזכרתי
יין חשיב לר' יהודה מנעקם בכסף מעשר ואפילו יש בו ג' לוגין מיס
מלמד היין אינו פוסל את המקור (א) כי היכי דנחשזנין המיס כפרי
להיות נקחים בכסף מעשר לענין

מקור נמי נחשזנין כפרי ולא פסלי
ליה ואין לומר הא דנקחין משום
דחנן כנקחין שנקח אגב היין (א) לא
דמי דעל ידי הקנקן משומר היין אכל
במים שבתמך אין נקחין אלא משום
דחשיב כיון לפי שיש זה טעם כמו
יין מוזג ואפילו למאן דתנא חסר
קורטוב דרישא כמשנה דמיימי בסמוך
הא שלש לוגין של מיס פסלי ליה לא
דמי דהתם ליכא טעמא דחמרא אלא
חזותא לצד ולא חיישינן בחזותא כיון
דליכא טעמא אכל הכל הולך דליכא
טעמא חמרא מוגא חיקרי והיכא דלא
החמין חשיב ליה כודאי מיס מדפוסלין
את המקור דספק מיס שזונין למקור
כשר: **ובמתני' רבי יהודה היא.**
והא דלא מוקי פלוגמיהו בשלש
החמין ומתניתינן כרצון משום דלף
רבי יהודה היה פוסל בלא החמין:
דלמא אי שבקיה הוה מחמין.
לאו אלא נקחין בכסף
מעשר פריך דדנין הוא דאין נקחין
מספק אלא אפוסל את המקור פריך
דמספק אין לפסול דתמיא בתוספתא
מקור שהניחו ריקן וזא ומלאו מלא
כשר מפני שהוא ספק מיס שאזנין
למקור וכן מוכח בכמה משניות:

רבא אמר הא מני רבי יוחנן בן גוריון היא. רבא דא לומר שאפילו
שייר ממנו כזוס והחמין חשיב מיס כל זמן שלא החמין
לפסול את המקור כרבי יוחנן בן גוריון דאמר שלשה לוגין מיס חסר
קורטוב שנפל לתוכן קורטוב חלב שנפל לתוכן קורטוב חלב
כיון דטעמא וחזותא מיס והכא נמי טעמא וחזותא מיס ואף ע"ג
דלא דמי לגמרי דהתם איתו חלב אין סופו להיות זה טעם חלב וגם
לא היה נקח בכסף מעשר אלא הכא סופו שיהיה זה טעם יין
כשיחמין והמים עלמם נחשזנין יין להיות נקחים בכסף מעשר
כדאמר בעירובין (דף סז:) כשכר לרבות תמך משיחמין מ"מ מדקדק
רבא כיון דאפילו חלב עלמם נחשזנין כמים להשלים שיעור שלשה לוגין
לפסול את המקור ה"ה דהכא הוה פוסל את המקור אע"ג דסופו
להחמין כיון דהשתא מיהא טעמא וחזותא מיס: **ומעמא וחזותא**
דחא מ"א מ"י ניהו. אע"פ שלא הזכיר רבי יוחנן בן גוריון אלא חזותא
מ"מ תריך שלא היה זה טעם יין ולכן נקט רבא טעמא וחזותא
דפשיטא דין לכן שהיה דומה למים לא היה פוסל את המקור ואפילו
מוזג בג' לוגים מיס והא דלא נקט רבי יוחנן בן גוריון הכל הולך
אחר הטעם והמראה למאן דגרים דריש מכות (דף ג:) חסר קורטוב
דמשמע הא יש בו ג' לוגין פוסל את המקור ואף ע"ג דמראיהן יין
וצא רבי יוחנן בן גוריון לחלוק גם על רישא ולומר דאין פוסל כיון
שיש בו מראה יין אע"פ שיש בו טעם מיס לכך לא הזכיר טעמא
אלא מראה ולמאן דלא גרים דריש חסר קורטוב דהשתא לא "קא"ר
יוחנן בן גוריון אלא אסיפא נקט מראה למימר דבין דרישא ופסלי
הולך אחר המראה כלומר כי היכי (א) דמודה ליה דרישא דאזלינן
אחר המראה אודי ליה נמי דאסיפא דאזלינן בחר טעמא ומראה:
ופליגא דר' אלעזר דאמר ר' אלעזר הב' מורים בו. וא"ת
למאי פליג הא אתי שפיר כרז נחמן דהכי קאמר
אע"ג דר' יהודה מחייב דמעשר משהחמין או שסופו להחמין מודה
דאין מפרישין עליו מתמך אחר אלא א"כ החמין והוא ליה כו' וי"ל דלכך
קאמר דפליגי דמשמע הלשון דמודו בין רבנן בין רבי יהודה שאפילו
רבנן יאמרו זה הלשון שאין מפרישין עליו ממקום אחר אלא א"כ
החמין אכל החמין מפרישין ורז נחמן דמוקי פלוגמיהו בשהחמין
סבר פטרי רבנן אפי' החמין: **דתמך עד שלא החמין משיקו**
במים ובחור משהחמין אין משיקו במים. וא"ת לרז נחמן דחשיב ליה
פירי בשסופו להחמין אע"פ דלא החמין כמאן לא כרבי יהודה ולא כרבנן
וי"ל (א) (סיפא) עד שלא החמין דהכא אין סופו להחמין ששייר ממנו
כזוס ולא החמין דכפרישית לעיל עד שלא החמין דמתניתין:
הכא

בשהחמין מחלוקת. אכל בשלל החמין רבי יהודה מודה דלאו פירא
הוא ורבנן אפילו בשהחמין פליגי: **ומתניתינן רבי יהודה היא.** ובשלל
החמין לא צעי רב נחמן לאוקמי פלוגמיהו ותיקום מתניתין כרבנן
דקסבר ר"ז דכיון דכשלל מלא אלא כדי מדמו קא מיירי אי לא
החמין לא מחייב עליה רבי יהודה:
קנה מעשר. ומי שהמעות צידו יכול
לאכלו חוץ לירושלים מפני שנתחללו
על התמך דאילו לא החמין הוה הנך
מעות קיימי בקדושהו ביד המוכר:
איגלאי מילא. דבשעת לקיחה פירא
הוה דנכנס בהם כח החרגנים אלא
שעדיין לא נגמר וחילול מעליא הוא
שאם לא היה יין בחרגנים לא היה
מחמין לעולם: **אלא מתניתינן דקסני.**
לא החמין אין נקח בכסף מעשר
ומשמע דאיהו לקיחה והדמים קדושים
ביד המוכר: **דלמא אי שזניה הוה**
מחמין. היכא דליתיה קמן נחיל בחר
רובא ורובא מחמילין הן ומדקתני
אין נקח ופוסל ש"מ כל כמה דלא
החמין אע"פ שעמד להחמין ההיא
שעתא מיהא לאו פירא הוא ולא הוי
חלול: **כששייר ממנו.** מוכר זה כזוס
ולא החמין: (א) **רבא אמר.** מתניתין
דקתני אע"פ שלא החמין פוסל את
המקור ואינו נקח בכסף מעשר ואע"ג
דפירא הוא: ר' יוחנן בן גוריון היא.
דאזיל בחר חזותא ואמר קורטוב חלב
משלים לג' לוגים לפסול מקור משום
דיש סלו מראה מיס והכא נמי
אע"ג דפירא הוא עד שלא החמין
הואיל וחזותיה מיס פוסל את המקור

ולגבי מעשר נמי הואיל וחזותיה וטעמא מיס אינו נקח (א) ורז נחמן
דאמר כרבנן דאמר קורטוב חלב לא משלים לפסול את המקור ואף
ע"ג דחזותא דכולהו מיס הוא והכא נמי אע"ג דחזותיה מיס הואיל
ופירא הוה לא פסיל מקור ולגבי מעשר נמי נקח: **לא פסלוהו.** דאע"ג
דליכא שלשה לוגין שלמים כיון דחזותיהו דחמרא לא פסלי: **שלשה**
לוגין חסר קורטוב שנפל לסוק קורטוב חלב. שאינו דומה את מראה
המים: **ומראיהן כמראה מיס.** כיון דליכא שיעורא במינא לא פסלי
דרבנן תרתי צעו שיעורא וחזותא: **הכל הולך אחר המראה.** דכי
היכי דאזלת דרישא בחר חזותא ואמרת לא פסלוהו סיפא נמי זיל
בחר חזותא ואימא פסלוהו: **לאו א"ר יוחנן בו.** רבא הוא דמסיים לה
לגילתיה דאוקי מתניתין כרבי יוחנן בן גוריון: **והכא נמי.** דתמך עד
שלא החמין ואע"פ שעמד להחמין והשתא פירא הוא הואיל וחזותיה
מיס פסיל מקור ואינו נקח ורז נחמן כרבנן דלף ע"ג דחזותיה מיס
לא פסיל דתמך צעינן לפסול מקור (א) [שיעורא וחזותא] ולענין מעשר
נקח דאפירא קפיד רחמנא והא פירא הוא והכא לא צעי תרתי. ולבי
מהסם (א) [משום דרישא משמע דאזיל בחר חזותא וסיפא משמע דלא
אזיל בחר חזותא] ונראה צעינן דרבא חסר קורטוב תני דרישא
ומשום דליכא שיעורא קאמר תנא קמא לא פסלוהו אכל שלשה לוגין
שלמים אפילו מראיהן כמראה יין פסלי דרבנן לא קפדי אחזותא כלל
והשתא מתוקמא שפיר דרב נחמן (א) [דאזיל בחר כזוס אף ע"ג
דהשתא חזותא מיס דאמר כו"ק דלא אזיל בחר חזותא ורבא דאמר
כו"ק] (דאמר כרבנן) והכי אמרינן בפרק קמא דמכות (דף ז') אליבא דרבא
דקסר קורטוב צעינן דרישא ות"ק לא זו אף זו קאמר ור' יוחנן
בן גוריון ארישא נמי פליג ואחא למימר דאפילו שלשה לוגין שלמים
ומראיהן כמראה יין לא פסלי ובסיפא אף ע"ג דליכא שלשה לוגין
שלמים מיס הואיל דליכא מראה מיס פסלי: **ופליגא דר' אלעזר.**
הא דאמר רב נחמן לעיל בשהחמין מחלוקת פליגא אדר' אלעזר:
הכל מודים. אפילו רבי יהודה: **שאין מפרישין עליו ממקום אחר.**
מתמך אחר: **אלא א"כ החמין.** תמך זה שהוא בל נתקן ולהפריש
עליו ממקום אחר. ומדקאמר ר' אלעזר אליבא דרבי יהודה דאין
מפרישין עליו ממקום אחר מכלל דמחייב ליה רבי יהודה בלא החמין
ואחא רבי אלעזר לאשמועינן דעד כאן לא מחייב ליה רבי יהודה
אלא מיניה וזיה אכל ממקום אחר אפילו הוא כיוצא בו שלא
החמין לא שמא זה עתיד להחמין והוי פירא חוה אין עתיד להחמין
וקא מפריש מן הפטור על החיוב או מן החיוב על הפטור (א) והמפריש
מן הפטור על החיוב אכיל טבל שהרי אין שם מעשר חל על מעשרותיו
שאין ראו לכן ונחמא שלא נתקן זה שהפריש עליו והמפריש מן החיוב על
הפטור מחייב טבל לכהן שהרי אין שם תרומה חלה עליו כיון שזה שהוא
מפריש עליו א"ל לכך נמא שנותן לו מטבול זה החייב בתרומה ומאכילו לכהן על חנם וטבל במיתה אף לכהן כדאמרין באלו הן הנשרפין (סנהדרין פג.):
משיקו